

In deze rubriek interviewt dichter, journalist en schrijfdocent Remco Ekkers dichters over hun werk, of een specifiek deel daarvan

De dingen aan de macht

Willem Thies (Nijmegen, 1973) publiceerde gedichten in literaire tijdschriften als *De Poëziekrant*, *Pas-sionate*, *De Tweede Ronde* en *De Brakke Hond*. Voor zijn dichtbundel *Toendra* (2006) ontving hij de Buddingh'-prijs. Uit het juryrapport: 'Het leven is een hardvochtig krijgstoneel en Willem Thies brengt daar parlando en staccato, expressief en in paradoxen, in litanieën en in laconieke versjes, verslag van uit.'

Door Remco Ekkers

In april 2008 verscheen zijn tweede bundel *Na de vlakte*, in 2009 genomineerd voor de J.C. Bloem-poëzieprijs. Naar aanleiding van zijn derde bundel, *Twee vogels één kogel* (maart 2012), schreef Rob Schouten in *Vrij Nederland*: 'In veel van Thies' poëzie heerst een stadse beschouwing loopt er vooral één iemand rond, een dichter die ziet dat hij als Atlas die hele wereld moet torsen. Zonder scepsis vervult Thies die opdracht in klare, intelligente gedichten.'

'Achter de rug van de rivier houd ik mij schuil, ik buig'. Assonantie en enjambement. Dat doe je graag?

Ja, ik heb een voorliefde voor assonantie en alliteratie, maar ik probeer ze niet al te dwingend of nadrukkelijk te maken. Ik hoop dat het subtiel, maar in elk geval natuurlijk oogt en klinkt. Het moet geen klankspel worden. Ik hoop wel op een melodielijn. Hetzelfde geldt voor enjambementen: daar moet je gedoseerd mee omspringen. Hier en daar een betekenisvol, functioneel enjambement, in een 'beweging', maar vaak ervoor dat het

een trucje wordt: telkens de lezer op het verkeerde been zetten, zijn verwachting onderuithalen.

Je bent begonnen met een distichon. Dat hou je dan vol?

Op de een of andere manier heb ik daar een voorkeur voor. Ik vind dat het klassiek en rustig oogt en dat er genoeg ruimte is waarin het gedicht plaats kan nemen. Er is ademruimte. Een gedicht is een soort beeld, een constellatie, een configuratie. Ik hou niet van die massieve tekstblokken, die je tegenwoordig veel ziet. Er is

veel aandacht voor proza-gedichten.

Zoals Menno Wigman een voorkeur heeft voor zijn sonnetvorm (5-4-3-2), zo heb ik dit als favoriete vorm. Ik vind overigens wel dat elk gedicht zijn eigen vorm en stijl dicteert. Het ene gedicht is veel ronder en afgewerkter dan het andere, dat sluispender is en suggestiever, maar dat gebeurt intuïtief. Het gedicht kiest als het ware.

De ik-figuur is gestorven. De dichter spreekt namens een gestorven figuur – 'gevallen

stammen en geknakte takken'; dat is vier keer een dofkorte a. Past mooi bij de sfeer.

Ja, inderdaad het wat felle, 'hakkende' van die korte a's, dat het in stukken breken zou kunnen 'verklanken'. Verder een wat verdeckte alliteratie in deze strofe (sleuf-geslonken, een eindje uit elkaar). Zoals er ook van assonantie sprake is in de slotstrofe (geruisloos-sluispende), alsook van alliteratie (boomwortels-bodemdieren), zonder dat dit (met name vanwege de plaatsing) te geforceerd aandoet, maar (schijnbaar) 'terloops'. De a komt terug aan het slot bij 'herfstafval'.

We begrijpen dat het over een soldaat gaat.

Dat is een mogelijke lezing. Ik had zelf de intentie dat de 'ik' een ding was, een loopgraaf. Het restant dat wordt heroverd door de natuur.

Je hebt gelijk: het gaat over een loopgraaf. Het staat er duidelijk: 'Wat er van mij over is: een ondiepe sleuf, overbrugd' etc. Ik las niet scherp genoeg.

Ik vond het fascinerend dat er zo gestreden is, dat er zoveel bloed heeft gevloeid. De loopgraven zijn vaak over en weer ingenomen en

FOTO HUGO KEIZER

bestormd, maar uiteindelijk trekt de natuur aan het langste eind. Die doet dat niet door een bestorming, maar juist heel subtiel en geleidelijk en sluipenderwijs. De natuur herovert zijn rechtmatig deel. Plantaardig bewind. Het belendende gedicht 'Het is voorjaar en de zwervers juten' gaat over hoe het vuilnis om zich heen grijpt. Het vuilnis verovert terrein op de mens. In beide gedichten wordt de mens verdrukt, zijn het de dingen die aan de macht zijn.

Het past in jouw werk, omdat je gefascineerd bent door de dood, door verval.

Oorlog is een heel groot proces dat de mens overstijgt. Hier worden de sporen weer weggevoerd. Op de voorkant van de bundel zie je roltrappen in een station in Londen, maar de mens is daar opvallend afwezig. In deze twee gedichten komen geen mensen voor, of als ze

er zijn, zoals de zwervers, lijken het een soort dieren. Het lawaai van de mensen ('bulderend geschut') is niet meer hoorbaar.

Je relativeert de mens.

Ja, dat denk ik wel. In mijn eerste bundel was het lyrische ik nog prominent aanwezig. In de tweede bundel is, behalve in de laatste afdeling met liefdesgedichten, het ik vrijwel geëlimineerd. In deze bundel komt de mens wel voor, maar het gaat om zintuigen. Het proces van de zinnen, het

schouwen, het tasten: dat zijn mechanismen die ik probeer bloot te leggen. De mens raakt als het ware wat op de achtergrond en wordt gereduceerd tot zijn zintuigen of hij gaat op in processen. Er zijn misschien twee bewegingen waarin de mens een minder zelfstandig en onafhankelijk individu wordt, maar meer een verzameling van zintuigen of een onderdeel van een proces.

Zou je ook kunnen zeggen dat de dichter niet zo'n hoge pet van de mens opheeft?

Dat gaat misschien te ver, maar ik denk dat de mens – ook al positioneer ik die heel duidelijk in een stedelijke context – uiteindelijk een dier is en in die zin ook een heel erg zintuiglijk wezen. Dat is geen ontwaardering van de mens als hoger, denkend en voelend, reflecterend wezen, maar misschien is het eerder een herwaardering van de zintuigen. Sta nu eens eerst stil en scherp je zintuigen. Neem waar. Ik denk dat dat een overeenkomst is tussen de mens die zich beweegt als een diersoort en de soldaat. Oorlog laat heel duidelijk zien hoe perfide en laf en slecht de mens kan zijn, maar ook hoe heroïsch en altruïstisch. Een soldaat is feitelijk een soort dier: 'Fight-or-flight response'.

Een soldaat staat op scherp. Zijn zintuigen moeten volledig functioneren. ■

Plantaardig bewind

Achter de rug van de rivier houd ik mij schuil, ik buig in het heuvellandschap. Op sommige plekken ben ik niet meer

dan een gerucht, een rest van schaduw, een verkleuring in de aarde. De planken wanden waarmee ik was gestut

zijn al lang vergaan. De natuur heeft mij deels gedempt, bedolven onder varens, dood blad en twijgen.

Wat er van mij over is: een ondiepe sleuf, overbrugd door gevallen stammen en geknakte takken. Ik ben geslonken.

Ingenomen. Heroverd door de rechtmatige eigenaar. Niet door dreunende legerlaarzen en bulderend geschut

maar geruisloos – door geduldig oprukkende boomwortels, op pantoffels sluipend mos, regenwater, bodemdieren, herfstafval.

Uit: *Willem Thies, Twee vogels één kogel*, uitgeverij Podium, € 14,96.

Lees verder...
bit.ly/vervolg-thies